

Naujienų Antroji Dalis

NR. 422

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

A. KELMUTIS

PRISIMENANT ANDRIŲ MATULAITI

Neseniai gautomis iš Lietuvos žiniomis nurodoma, kad Andrius Matulaitis, kuris paprastai daugelio vadinamas mūsų spaudos draudimo laikų knygnešiu, mirė šių metų balandžio 19 dieną. Jis sulaukė maždaug 85 ar 86 metus. Jo gimimo tikslī data nėra žinoma, bet man pačiam gerai prisimenama jo vedybų data — 1907 metai vasario 7 diena, kada visi sakydavo, jog Andrius Matulaitis turįs 35 metus, taigi galima sakyti, jog jojo gimimo metai yra 1872.

Andrius Matulaitis užaugo ir gyveno Stebuliškių km., Liudvinavo val., arti Liudvinavo miestelio. Tai buvo palyginti stambus ūkininkas. Matulaičių šeima buvo gana didelė: 6 broliai ir 3 seserys. Jie visi kaip vienas tais laikais pasižymėjo dideliais kovotojais su rusų valdžia už lietuvių spaudos grąžinimą; visi jie stengsi tais laikais stiprinti lietuvių, be paliovos kovodami už lietuvių teises. Taip kovojant jiems tekdavo visiems po keliolika kartų pakliūti į rusų žandarų nagus ir sėdėti kalėjime arba būti ištremtiems. Andriaus vyresnysis brolis, gydytojas Petras (g. 1865), buvo pasižymėjęs kaip uolus varpininkas. Kai lietuvių slaptosios draugijos "Sietyno" buvo iškelta 1897 m. byla, tad Andrius su savo broliu Petru ir dar daugeliu kitų buvo pasodinti į Kalvarijos kalėjimą, o paskui ištremti į įvairias vietas — į Sibirą arba arti Sibiro. Andrius su broliu Petru buvo ištremti 1899 m. į Viatkos guberniją, į Katelničio miestelį, kuriame Petras, apsikrėtęs dėmėtąja šiltine, mirė 1900 m. balandžio 5 d.; kadangi toji data pažymėta senuoju kalendoriaus stiliumi, tad maždaug ji sutinka su Andriaus mirimo datos mėnesiu ir diena, t. y. bal. 19 d.

Andriaus Matulaičio kitas brolis Pranas, irgi gydytojas, taip pat aktingai dalyvavo to laiko draudžiamoje lietuvių spaudoje ir slapoše lietuvių organizacijoje; jis buvo priverstas emigruoti į Ameriką, ir yra jau miręs. Kitas brolis Vaclovas buvo kunigas (yra miręs Amerikoje). Andriaus trys seserys: Marija (Ambraziejienė), Ona (Aglinskienė) ir Justina (Rimšienė) yra taip pat jau mirusios; tiek jos tiek jų vyrai buvo pasižymėję kaip aktingi kovotojai su rusų caro režimu. Iš Andriaus gyvųjų brolių, rodos, tik vienas Juozas dar yra ir tebegyvena Lietuvoje. Doktoras Stasys Matulaitis, kuris tais laikais buvo pasižymėjęs vienas iš stipresnių kovotojų už lietuvių spaudą ir laisvę, buvo Andriaus Matulaičio pusbrolis.

Kadangi jaunystės prisiminimai dažnai esti niekad nepamirštami, tad aš dar ir šiandien gražiai prisimenu, kai Andrius Matulaitis, būdamas dar visai jaunas vyras (maždaug 1894—1898 m.) atvažiuodavo į mano tėviškę pas tėvą aptarti visokių draudžiamų lietuviškų knygų platinimo būdus, o taip pat jų slėpimo įtaisus. Andrius Matulaitis buvo nurodęs, kaip namų sienose ir lubose galima įtaisyti slaptus padėklus knygoms sukrauti. Tokių pobūvių metu, be knygų slėpimo, buvo aptariami dar klausimai dėl įsigalėjusio tada lietuvių lenkinimo. Tais laikais visur buvo įsigalėjęs protys, kaip mandagumo taisyklė, kalbėti tarp savęs lenkiškai, ypač daugiau prasilavinusiems žmonėms, nes kai lietuviškai kas kalbėdavo, tad buvo sakoma, jog kalbama "muzikiškai" arba "pagoniškai". Tačiau tie žmonės, kurie buvo pasiryžę atgaivinti prislėgtą lietuvių tautą, tos "mandagumo taisyklės" nesilaikė ir kalbėdavo visur drąsiai lietuviškai. Ir Marijampolės gimnazijoje tada mokiniai stengdavosi tarp savęs kalbėti lenkiškai ar rusiškai, nes jei išgirdavo juos besikalbant lietuviškai, tad už savo elgesį jie gaudavo vienu laipsniu mažiau. Žinoma, jei buvo jaučiama, kad niekas pokalbių negirdi, tad mokiniai tarp savęs kalbėdavosi lietuviškai. Tais laikais ir man pačiam teko gauti iš mokytojo smarkią pastabą, kada buvau užkluptas besikalbant lietuviškai su savo draugu, ir mokytojas buvo pasakęs: "Kak vam ne stydno govorit po litovski!" (Kaip jums ne gėda kalbėtis lietuviškai). Ir Andrius Matulaitis, kaip atsimenu, visur pabrėždavo, kad pirmoj eilėj reikia viską sutvarkyti taip, kad mūsų žmonės drąsiai jaustųsi esą lietuviai, nes tik tokiu būdu galima būsią atgaivinti visą Lietuvą.

Kai Palangoje dar prieš lietuvių spaudos atgavimą buvo suvaidinta komedija "Amerika Pirtyje", tad visų kovos dalyvių su caro režimu buvo lyg įkvėptas didesnis pasiryžimas tą kovą smarkiau tęsti. Nors tie Palangos vaidintojai buvo nubausti, bet daug kam vis kildavo mintis, kad tokių panašių vaidinimų būtų dar daugiau. Kai po "Sietyno" organizacijos užgesimo susikūrė nauja slapta lietuvių jaunimo organizacija kovai su rusų valdžia už lietuvių spaudos grąžinimą ir apskritai už lietuvių teises, ir ta organizacija pasivadino "Artojų Draugija" (1901 m.), tad Andrius Matulaitis, taip sakant, visomis keturio-

(Tąsa 3-iam psl.)

DIENŲ SKEVELDROS

SOFIJA ČIURLIONIENĖ taipgi pagal planą (iš aukščiau) rašo:

"Sunkiai teko išgyventi vokiečių okupacijos metą ne tik medžiagiškai. Atrodė kartais, kad gali žmogus pamišti, stebėdamas fašistinių okupantų siautėjimą."

Tiesa gi yra ta, kad 1940-1941 m. (bolševikmečiu) kone rašytojų partorge (jai buvo patikėta jaunųjų rašytojų seminaras; kartą K. Jakubėnas ir Pulgis Andriūšis, pamatę ją bedėstančią br. Vailokačių namuos, sušuko: "Visur kapitalistinis apsupimas..."), pačio Tilvyčio žodžiais, "Petro (Cvirkos) dešinė ranka" ir p. jų 1941-1944 m. gyvena lyg pas Dievą už krosnies.

Bet yra ir literatūros istorijai daug ir daug įdomių krislių. Žiū, gal ne visi žino, kad M. K. Čiurlionis buvo sanatorijoje (nervai - nervai!), bet mirė nuo plaučių uždegimo.

JONAS DOVYDAITIS savo autobiografiniame škice (kas be ko, gal vieninteliame nupolitintame visoje knygoje) mini jėzuitą Tėvą Fulstą, kuris buvo klasės auklėtojas, o 1942 m. pasirodė Kaune vokiečių karininko uniforma (dirbo gestape tardytoju).

Pabaigoj rašo:

"...lydi nenumaldoma svajonė — parašyti ką nors gero apie paprastą Lietuvos žmogų, kasdieninį didvyrį, kuris herojiškai veržiasi, eina pirmyn, savo tvirta ranka rašo mūsų tautos metraščių".

Dingos, norint parašyti apie paprastą Lietuvos žmogų, reikia būti su juo, bet ne su okupantu (nacis ar komunistas — nesudaro esminio skirtumo!).

Po įvairių (dėl vietos stokos mano neminimų) Baužių, Č y ž i ū, G i e d r ū ("rašyti pradėjau be rimtesnio pasiruošimo"), nepalyginti simpatiškesnis toks M. Eglinis ("buvau fašistų persekiojamas, kalina mas Kauno gete, iš kurio pabėgau. Dalyvavau pogrindiniame judėjime prieš okupantus. Rašau žydų ir lietuvių kalbomis") ir Pavlas Gelbakas ("Praūžė karas. VKP (b) CK pasiuntė mane į Lietuvą." Redakcija priduria: "Rašo rusų kalba". "Sovietskaja Litva" red.).

Konsekventiškas savo veiksmuos ir A. Gudaitis-Guzevičius:

"Esu gimęs darbininkų šeimoje, Maskvos mieste..., kur stebėjau pirmuosius Spalio revoliucijos įvykius".

"...Grįžus į Lietuvą 1922 m., jau nuo 1924 m. prisidėjau prie pogrindinės komjaunimo

organizacijos sudarymo" ir t. t. ir t. t.

Vėliau "LKP CK nurodymu perėjau į "nelegalią padėtį", tapdamas "profesionalu—revoliucionierium": "Balso" red. ir t. t. ir t. t.

"...dirbau (jau Lietuvą okupavus) *sukarintuose organuose* (skaityk: NKVD ir MVD! J. C.) ir prie literatūros grįžau tik (1941-1944 m.) karo metais, evakuacijoje, kai, užplūdus Lietuvą Hitlerininkams okupantams, pakilo partizanų kova".

Bet kiekvieną skaitytoją erzina savo batlaižiavimu Teofilis Tilvytis ir senyva "Maedchen fuer alles" (Liūnė Janušytė).

T. TILVYTIS pats prašo jo gyvenime neieškoti nuoseklumo.

"Niekio aš gyvenime nepabaigiau: nei pradinės, nei vidurinės, nei kitokios kokios mokyklos. Aš norėjau būti dailininku, muziku, artistu; viską mečiau, nes reikėjo ilgai mokytis. Tapau poetu be didelio mokslo".

Tilvytis vienintelis knygų garsiai (idant ponai viršinkai Kremliuje girdėtų!) "susi-mąsto": "Tėvynės karo pergalės salietų šviesoje aš išvydau, kad lietuviškosios inteligentijos, kuri buvo vadinama tautos žiedu, nebuvo; daugumas, išsižadėjęs gimtosios žemės ir kalbos, kartu su grobikais pabėgo į vakarus laimės ieškoti"...

Beje, šimet įvykusiame ok. Lietuvos visuotiniame rašytojų susirinkime Teofilis sapaliojo: "...yra užsienyje tokių žmonių, kurie, atitrukę nuo gimtojo krašto, savo vardu kalba už visą lietuvių tautą, bandydami savo nuskurdusiais samprotavimais juodinti ir šmeižti liaudį" (žr. "Lit. ir Menas", 1958.5.24).

T. Tilvyčiui partizanai — "besislapstą žmogžudžiai", kolchozų baudžiavon artojų pavergimas — "žemių sujungimas į bendrus masyvus".

Bet grįžkime į tvarką sulig kartos ir abėcėlės (vadinasi, anksčiau išbaikime senius).

BRONĖ BUIVYDAITĖ:

"...norėčiau, kiek sveikata ir jėgos leis, būti naudinga liaudžiai."

AUGUSTINAS GRICIUS:

"Parašiau korespondenciją "Lietuvos Ūkininkui". Sužinojęs apie tai kunigas su dideliu triukšmu išvijo mane iš bažnyčios. Ir išvijo visam amžiui — ir mane iš bažnyčios, ir bažnyčią iš manęs."

(Atkelta iš 2 pusl.)

(Atkelta iš 1-mo psl.)

"1916 m. vokiečių išvežtas į Vokietiją darbams, po metų pabėgau."

"Blogybės, neteisybės, smurtas visada mane labai jaudina, skaudžiai kankina, visą mane pašiausia protestui ir verčia netylėti."

"Gyvenimą suprasdamas, kaip nesiliaujamą kovą tarp seno ir naujo, kaip nuolatinį, vis kylantį kitimą, visomis išgalėmis stengiuosi stovėti naujovės pozicijose ir kovoti dėl tos naujovės įtvirtinimo, našesnės jos raidos. Siekiu neatitukti nuo liaudies, nuolat justį jos pulsą, žengti su ja petys į petį, kiek sugebu padėti jai, kuriant naują gyvenimą ir naują istoriją".

"...visą savo gyvenimą, kur bevažinėdamas, kur bebūdamas, vis stovėjau — ir tebestoviu — prie kryžkelės..."

JUOZAS GRUŠAS

"(Audros) nenubloškė manęs kur nors į pasaulio kraštą, neatskyrė nuo tėvynės ir nuo artimųjų, nepastatė į ypatingas gyvenimo ir darbo sąlygas, neprivertė užimti netikrą poziciją santykiuose su tiesa, kas kartais pasitaiko audrų metu instinktais kovojant su išmintimi".

Aišku, čia "periama" į tremtį ar ne? Bet skaitykime toliau:

"Tačiau visi didieji socialiniai pertvarkymai, karai, materialinių ir dvasinių vertybių perkaitojimai, aišku savaime, keitė ir mano galvosena, mano įsitikinimus, mano pažiūras į gyvenimą, nors niekada nemokėjau susidaryti išbaigtos ir nepajudinamos pasaulėžiūros. Visada branginau laisvą, jokiais aprioriniais rėmais neaprežtą žmogaus mąstymą, gyvenimo ir visos tikrovės stebėjimą, vadovaujantis vien tik noru surasti tiesą, suprasti įvykius, pažinti žmonių likimus."

J. Cicėnas.

(Bus daugiau)

Kaip apsisaugoti kišenvagių

Policijos kapitonas Albert Anderson ir 500 vyrų ir 12 moterų štabas priskirti saugoti 100,000 šrainerių, kai jie susirinks į savo konvenciją ateinantį sekmadienį Chicagoje. Miesto kišenvagių žinovas Arthur Wachholz pasiūlo visiems piliečiams įsidėti tokias taisykles:

- 1) Nenešioti pinigines užpakalinėje kelnų kišenėje.
 - 2) Dabokis, jei kas tave spūstyje stumia ar spaudžia.
 - 3) Nerodyk viešai stambesnės banknotos arba pinigų gniužulio, nes kišenvagiai tokius ypatingai mėgsta.
 - 4) Būk labai atsargus vietoje, kur susigrūdę žmonės, bu-suose, elevatoriuose, žiūrovų tarpe paraduose ir pan.
- Pinigai saugiau nešioti švarko vidaus kišeniuose arba kelnų priešakinuose kišeniuose.

Darbo, namo, buto reikia — Viską tik "Naujienos" teikia.

Vėžio celės miršta nuo deguonies bado

Dr. Samuel Graff iš New Yorko dalyvaudamas septintame tarptautiniame vėžio kongrese Londone patiekė naują teoriją, kad vėžį būtų galima numarinti badu neduodant vėžio celėms (narveliams) užtenkamai deguonies.

Tai reiškia, kad ore, kurį mes kvėpuojame, reikia deguonies kiekį sumažinti per pusę. Reiškia, kad visos kūno celės gaus per pus mažiau deguonies, bet vėžio celės susilpnėja ir mirs pirmiau, nei sveikosios kūno celės — bus susilpnėjusios. Be to sveikosios celės gali apsiprasti su deguonies pusbadžiu, tuo tarpu kai vėžio celės negali apsiprasti, nes vėžio celės visą laiką turi smarkiai augti ir tam turi vartoti daug deguonies. Negaudamos pakankamai deguonies vėžio celės negalės augti, o negalėdamos augti, turės mirti.

Jau daryti bandymai su gyvuliais, sumažinant deguonį iki to kiekio, koks būna raudmas 21, 120 pėdų aukštyje. Metodus bandytas ir su vienu žmogumi, jau mirštančiu nuo įsisenėjusio vėžio. Nors tam žmogui nebegebėta, bet patirta, kad jo sveikosios celės buvo beapsiprantančios.

Be to, žmogaus kūnas turi tam tikrus chemikalus, kurie gali sunaikinti vėžio celę. Plaučių raumenų ir seilių liaukų ekstraktai parodė, kad jie daro didžiausią efektą į piktybinių skaudulių celę.

Dro Kaplano prakalba reformatų rabinams

Kodėl mokslininkai virsta filosofais

Kalbėdamas daugiau kaip 500 reformatų rabinų iš visos Amerikos ir Kanados 69 metinei konferencijai Chicagoje Dr. Joseph Kaplan, vienas žymiausių šių dienų mokslininkų, Geofizinių Metų JAV komiteto pirmininkas, fizikos profesorius, pastebėjo, kad mokslininkai šiandien pradėda naują įžvalgą į fizinį pasaulį ir dar svarbiau — pradėda naują įžvalgą į patys save. "Tuo pačiu metu, kuomet mokslo jėga yra demonstruojama, pirmą kartą mokslininkai nebėra tikri, kad visas mūsų problemas gali išspręsti mokslas ir technologija".

"Mokslininkai klausia savęs: Kas aš esu? Kurlink aš einu? Ką aš esu neatlikęs?, ką turėjau atlikti?" Žodžiu, mokslininkai pasidarė susidomėję, kur mokslas mus veda".

Pasidžiaugęs, kad Tarptautiniai geofiziniai metai parodė stačiai ligi šiol nesitikėtą mokslininkų bendradarbiavimą ir kooperaciją, jis pastebėjo, kad toks mokslininkų bendras darbas yra geras ženklas, rodo kelius į didesnę kooperaciją ir kitose srityse.

REMkite tuos šiznieriūs, kurie garsinasi "NAUJENOSI!"

K. J. MACKE & COMPANY

1924 m. Kazio Mačiuko įsteigta Apdraudos Agentūra

2549 West 71st Street, Chicago, Ill.
Tel.: PROspect 6-3140

Tvirtoje apdraudos įstaigoje apdraudžiam namus, baldus, prekes, krautuvų langus, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertinamus daiktus; apdraudžiam namų savininkų atsakomybę, gyvybę ir asmenišką atsakomybę. Reikalui esant, apdraudos mokesčius galėtume paskirstyti net 7 mėnesiams. Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu ir apdraudos reikalais mielai teikiama patarimais.

Mūsų taupytojai pelno daugiau iš taupymo, apdrausto iki \$10,000 pas F. S. L. I. C.

PASKOLOS NAMAMS. MES PADĖSIME JUMS!

Pirkite ar pasistatykite savo nuosavą namą, pasinaudodami mūsų ilgalaikiu morgičių išmokėjimo planu.

FRANK IWICK — Secretary

AVONDALE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2965 Milwaukee Ave. CHICAGO 18, ILLINOIS DI 2-7700

CONSTRUCTION & HOME SERVICE Lietuvių Statybininkų Sambūris

2618 West 71st Street Chicago 29, Illinois
PROspect 8-4268 — PROspect 8-4269

V. ŠIMKUS

Gen. kontraktorius, naujų namų statyba, įvairūs remontai.
TERminal 9-5531

K. BUTKUS

Namų pagerinimas, aluminijaus ir stiklų: durys, langai, jų stogeliai, tvoros ir kita.
PROspect 8-2781

J. RAUDONIS

Cemento darbai.
HUDson 7-4086

V. VAITEKŪNAS

Dažymas, dekoravimas iš lauko ir vidaus.
PROspect 8-2215

A. STANČIAUSKAS

Šiluma, oro vėsintuvai ir skardos darbai.
OLympic 2-6752

F. KAIRIS

Vandentiekis ir kanalizacija.
VIRginia 7-3033

Raštinė atdara pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9; šeštad. nuo 9 iki 2.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet. All 1937-53	8.25	Old mobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAI PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS.
Išmetimo paipą irgi įdedama veltui, leigu perkama kartu su duslintuvu.
DARBAS ATLIEKAMAS PATYRUSIŲ MĖCHANIKŲ.
Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel.: GR 6-9136

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išituks, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CENTral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mis buvo ištraukęs į šios organizacijos veiklą. Vienur kitur suruošdavo slapta teatrinius vaidinimus, ypač pamėgta buvo "Amerika Partyje". Taip pat būdavo ir deklamacijų bei dainų. Ir man pačiam teko būti vieną kartą tokio slapto vaidinimo aktoriumi. Žinoma, tie vaidinimai buvo daromi ūkininko seklyčioje, o publika būdavo — tik artimieji jų visų bendradarbiai, daugiausia vadinamieji varpininkai. Andrius Matulaitis po tokio slapto vaidinimo dar pasakydavo kitiems: "Nors tik yra uždrausta lietuvių spauda, bet ir lietuviški vaidinimai nėra viešai leidžiami".

Kai buvo leista lietuvių spauda (1904), tad tuoju daug kas pasikeitė, "Artojų Draugija" taip pat likvidavosi. Kai buvo pradėta Lietuvoje leisti laikraščiai, tad tuoju imta kurti visokios draugijos ir įvairiose vietose buvo daromi vieši teatriniai vaidinimai. Bet kaip visur Rusijos imperijoje, taip ir Lietuvoje, imta reikalauti įvairių laisvių. Ir tie visi žmonių reikalavimai, pasipriešinimai, sukilimai ypač buvo ryškūs 1904—1907 metais. Šitoj srity rimtai pasižymjo Andrius Matulaitis, ir jis vėl buvo kelioliką kartų žandarų suimamas, laikomas kalėjime. Taigi viskas panašiai dėjos, kaip prieš lietuvių spaudos atgavimą. Tada Kalvarijos kalėjimas buvo gerokai prikimštas panašiais politiniais kalniniais; taigi ir kalėjiminis maistas nebuvo kaip reikiant teikiamas kaliniams. Tada mūsų kovotojų su caro režimu buvo pasirūpinta tiems kaliniams teikti atitinkamą maistą. Šituo atžvilgiu tinkamai rūpinosi Kalvarijos vargonininkas Antanas Švedas, kurio dukterys nunešdavo tą maistą lietuviams kaliniams, o taip pat ir tam tikrus laiškus. Žinoma, buvo valdžios nustatytos tam tikros taisyklės tokiems kalinių lankymams, todėl nebūdavo galima kada norint aplankyti kalinius, taigi ir paties maisto pristatymas negalėdavo būti taip dažnas. Bet tos visos nustatytos taisyklės galėjo būti apeinamos paties A. Švedo sugalvotu būdu. Būtent taip: jo duktė Albina pasirodžiusi prieš kalėjimo vyresnybę turi rodyti linksną veidą, linksną nuotaką, vartoti linksmus išsireiškimus. Tokia Albinos Švedaitės elgsena taip paveikdavo tuos aukštuosius kalėjimo valdininkus, kad jie leisdavo jai lankyti kalinius dažniau. Tas gudriai sugalvotas dalykas gerai paveikė ypač Andrių Matulaitį, kuris tuo metu buvo jau gerokai pavargęs ir buvo reikalingas geresnio bei kaloringesnio maisto.

Kai Andrius Matulaitis buvo išleistas iš kalėjimo, tad po kiek laiko, būtent 1907 m. vasario 7 d., įvyko jojo linksmos sutuoktuvės su taja Albina Švedaite. Šia proga turiu čia dar pabrėžti, kad Albina Švedaitė tuo laiku Kalvarijoje gražiai pasižymėdavo įvairių lietuviškų spektaklių

ruošimu po lietuvių spaudos atgavimo; ypač ji gražiai mokėdavo tokiems spektakliams suorganizuoti chorus, kuriuose ir pati aktingai dalyvaudavo. Šiuo metu ji, tapusi našle, gyvena Liudvinave.

Andriaus Matulaičio šeima išaugo ne maža: keturios dukterys ir du sūnūs. Vienas sūnus yra miręs, kitas gyvena Australijoje. Dvi dukterys gyvena Lietuvoje, o kitos dvi yra atvykusios į Ameriką, būtent: Konstancija (Nenortienė) ir Gražina (Valavičienė), gyvenančios Hartforde (Conn.).

Kai po lietuvių spaudos draudimo panaikinimo atsirado įvairios viešos draugijos, tad And-

rius Matulaitis pasirodė aktingas tų draugijų narys. Ypač ūkininkų draugijose, tiek Marijampolėje, tiek Kalvarijoje, Andrius Matulaitis prieš I-jį pasaulinį karą buvo labai veiklus. Tuo netu Suvalkijoje plačiai veikė adinamoji "Marijampolės Ūkininkų Draugovė" ir "Žagrė". "Žagrė" buvo prekybinė draugija, kuri be įvairių žemės ūkio mašinų parduodavo ir kasdieninio vartojimo dalykus.

Andrius Matulaitis per savo gyvenimą daug gerų ir naudingų dalykų yra padaręs arba nuveikęs; jis iš pat jaunystės daug kam buvo įskiepijęs tvirtą pasiryžimą palaikyti lietuviybę ir atkurti nepriklausomą Lietuvą.

Todl visiems, prisimenantiems jojo veiklą, pajuntama širdyse jam gražiai nupintas amžino atminimo vainikas.

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

WILLIAM P. LAUX MUSIC STUDIO

All Instruments Taught
A Faculty of Artist Teachers
KI 5-3015 — 4417 N. Melvina

Skaitykite "N-nas"

JUST ARRIVED! MOTO-MOWER® 24" "Roto-Ride"

World's Newest and Finest
Riding Rotary!

and it's yours for only :

\$

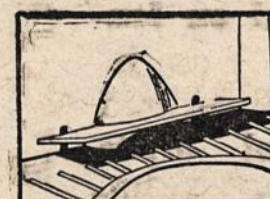
\$ DOWN

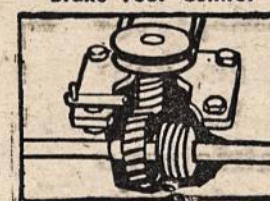
Shifting Lever—Forward, Neutral, Reverse

Blade Control and Lock-Out

Clutch and Automatic Brake Foot Control

"Power-Flo" Heavy-Duty Transmission

These
Outstanding Features
make mowing easy!

Here's everything you've ever wanted in a riding mower: ultra-modern design, easy steering and control, carpet-smooth mowing—all at a low, low cost that anyone can afford! And look what you get—

- ★ Roller traction drive—levels lawn; climbs steepest grades
- ★ Dashboard control for STOP, START, RUN, and CHOKE
- ★ Powerful 3½ H.P. 4-cycle engine
- ★ Easy cutting-height adjustment
- ★ Rugged heavy-duty cast aluminum deck
- ★ Comfort contour seat
- ★ Trims within ½ in. of trees, fences, etc.
- ★ Even grass distribution
- ★ Easy hook-up for accessories

Full 90-Day Factory Warranty

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

AUTHORIZED MOTO-MOWER DEALER

5115-5123 SO. KEDZIE AVENUE

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

ŠIANDIENINIS JAUNIMAS

Patriotizmas Lietuvoje...

1957 m. lapkričio mėnesį prof. Algirdas Greimas, dėstęs Aleksandrijos universitete susitiko su Egiptą lankusia grupe sovietinės Lietuvos jaunesnių intelektualų. Šiek tiek šio susitikimo išpūdžių buvo išspausdinta DARBO 1958 m. 1 numery:

Objektyvaus stebėtojo dėmesį pirmiausiai atkreipia labai didelis visų sovietinių lietuvių patriotizmas, ir ne sovietinis, o lokalinis, lietuviškasis patriotizmas. Šis patriotizmas reiškiasi įvairiais būdais. Jis, visų pirma, jai taip galima išsireikšti, *peizažinis*: daug jau esame matę jūrų, sakė viena mergaitė, žiūrėdama į Viduržemio jūrą, bet niekur ji nėra tokia graži, kaip mūsų Baltijos jūra Nidoje ar Palangoje... Šis patriotizmas drauge ir *sentimentalistinis*: A. Churginas, kiek supratau iš pasikalbėjimų, buvo partijos apibartas ir net kiek pritildytas už tai, kad bandė protestuoti prieš per didelę ir pernelyg banalę tėvynės meilę poezijoje. Tai, į kitas sąlygas perkeltas, *Literatūros Lankų* ginčas su Brazdžioniu ir jo mokykla. Lietuviškasis patriotizmas yra, be to dar, *„imperialistinis“*: Vilniaus klausimas, santykiai su lenkais (įsivaizduokit sau, jie buvo labai gražiai priimti Lietuvoje, o paskui drįsta kritikuoti lietuvišką kultūrą!), Vilniaus puošimas ir gražinimas — perspektyvos čia maždaug tos pačios, kaip ir 1940 metais... Tačiau pagrindinis šio patriotizmo bruožas — jis *rungtyninis*, savotiškai stachanovietiškas: mes pirmą vietą visoje Sąjungoje užėmėm kultūrinių parengimų skaičiumi; ant Petrašiūnų popieriaus (taip ir pažymėta: Petrašiūnai!) spausdinami geriausi Maskvos meniniai leidiniai. Mūsų krepšininkai — oho! mūsų muzikai — aha! šis patriotizmas, būdamas *lokalinio* pobūdžio, rusams nėra labai pavojingas — tikimasi, kad jį galima integruoti į bendrą tarybinį patriotizmą.

Šie išpūdžiai liudija lietuviškojo konservatizmo galią. Tremtyje esančios vyresnės kartos patriotizmas jaunesniajai sukelia visai tokius pat išpūdžius, kaip susovietintų lietuvių tautiškumas... „Sudažninti kontaktai su rusiškąja kultūra...“, anot prof. Greimo, „prisideda prie lietuviš-

kosios pasaulėjautos išsilai-kymo tame pačiame skystame — drauge sentimentaliname ir naivame — stovyje... Bet užtat ir sąmoningos lietuviškos kultūros problematikos dar nėra ir negali būti: tai ateities reikalas.“

...IR PAS MUS

Tremtyje, atvirkščiai, šios problematikos net per daug. Pati lietuvybė yra pasidariusi problematiška, nebe savaime suprantama, kaip Lietuvoje, kad ir sovietinėje, — sprendimų ieškoma įvairių, ir pagal juos diferencijuojamasi. Neabejotinai yra likę veikiančių ir senųjų sentimentalių lietuviybės sampratų, bet jaunojoje kartoje vis labiau ryškėja racionaliai pergaltoti lietuviybės, kaip sąmoningo reiškimosi moderniajame pasaulyje, planai. Apie juos šiek tiek buvo prabilęs Tomas Remeikis *Draugo* 1958 m. gegužės 17 d. numery, analizuodamas pagrindinių akademinių organizacijų veiklos kryptis! Ateitininkus jis apibūdina, kaip mažiausiai problematiškus:

Pirmas tikslas yra išlaikyti tobulą žmogų, gerą kataliką. Jei tai atsiekta — gyvenimo prasmės klausimas yra išspręstas... tobulas žmogus gyvena pagal Dievo įstatymus, o turėti tautybę yra vienas iš prigimtų įstatymų, ir todėl, tobulas žmogus bus tobulas lietuvis.

Kur-kas dinamiškesni mūsų autoriui atrodo akademiškai skautai, kuriems jis ir pats priklauso:

Akademikai skautai... šiuo metu atrodo bando surasti tautiškumo ir žmogiškumo sintezę. Sąjūdžio veikloje pamatysime domėjimąsi ne tik vien kultūros ir tuo pačiu, mūsų kaip lietuvių, esme, bet ir bandymą išryškinti gyvenamosios aplinkos vitalinius bruožus, kurie būtų suderinami su lietuvių koncepcija. ...Reikalingas toks tautiškumas, kuris duotų gerą pagrindą tautinių vertybių kūrybai, bet taip pat ir neužkirstų kelią į žmogiškai pilną gyvenimą išeivio situacijoje...

Ši minties kryptis jau duoda nujauti dalį mūsų lietuviškumo problematikos, išplaukiančio iš visai išeivijai specialaus santykio su nauja kultūrine aplinka. (Kaip ir šis santykis, taip ir ši veiklos orientacija būdinga ne vien akademikams skautams, o vi-

som akademinėm organizacijom. Jeigu ateitininkuose Tomas Remeikis suranda kai ką tik jiems vieniems specifiško, tai to negalima pasakyti apie jo padarytą akademikų skautų tikslų analizę. Ją, sakysime, būtų galima žodis žodin pakartoti, kalbant apie santariečius).

Antroji, tačiau, mūsų lietuviškumo problematikos dalis išplaukia iš kartų santykio pačioje lietuvių bendruomenėje ir net senesnėse, iš Lietuvos atsigabentose akademinėse organizacijose, turinčiose jau nemažą barzdos prisiskutusių filisterių. Aptaręs akademikų skautų tikslus, T. Remeikis priduria:

Abejotina, tačiau, ar ši tendencija būtų priimtina mūsų senesniems akademikams, kurie turi „romantinio tautiškumo“ pagrindą ir yra apsisprendę (ar buvo apspręsti) pilnai už lietuviškumą... Abejotina taip pat, ar ji bus priimta pačių jauniausių, kurių lietuvybė yra tik pagarbos tėvams rezultatas.

Lietuviškumas tuo būdu prisistato kaip problema kaip tikslas šiuo metu studijuojant „tarpinei“ kartai, ir jina šią problemą bando spręsti sintetiniu būdu, tarpininkaudama tarp vyresnės, kuriai daug kas „savaime suprantama“ — ir kaip tik todėl pati problema nelabai suvokiama, ir jaunesniųjų, kurie išvis nenori apsunkinti problemomis, kol jų galima išvengti.

Šis pabėgimas nuo problemų nėra nei specifiškai lietuviškas, nei tremtiniškas. Tai išvis būdinga vakariečių jaunimo nuotakai sunormalėjusiame po antrojo pasaulinio karo pasaulyje.

Tačiau šis neproblematiškas gyvenimo būdas mūsų jaunesnėje kartoje reikėtų lietuviybės redukavimą į labai ribotus asmenybės funkcionavimo užkampius. Ir todėl „tarpinė“ karta stengiasi lietuviybės problematiką pažadinti ir kiek galima aštresniu kampu įbrėžti jaunesniosios kartos vaizduotėn. (Senesnės kartos neproblematinė lietuviybė begali pasiekti tik labai primityvios dvasinės struktūros jaunimą, ir neatrodo galima lietuviškoje veikloje juo ribotis).

Šis problematiškumas charakteringas visom akademinėm organizacijom. Bet ypač tingiu ryškumu jį iškėlia santariečiai.

Santara yra pirmoji, kuri paskelbė karą senoms tradicijoms — kultūrinėms ir organizacinėms, — kurios trukdo kelią į kūrybą, „suvaržo žmogų archyvine lietuviybė“, kurios priverčia sustingti kūrybinę dvasią, pabrėždamos praeitį. Santara pareikalavo, kad reikia eiti su gyvenimu, kad negalima pasilikti amžinai praeityje... Vietoj „archyvinės lietuviybės“ Santara pastatė „gyvąją lietuviybę“, kaip prasmingą lietuvių

tautos kultūrinę manifestaciją.

Kritikuodamas šią koncepciją, T. Remeikis visai teisingai pastebi, kad „lietuviybė, kuri neatsiremia į „archyvinę lietuviybę“, iš viso nėra lietuviybė.“ Bet gi tokios iliuzorinės lietuviybės niekas ir nėra piršęs. Pati „lietuviybė“ juk yra tam tikrą tradicinę priklausomybę pažyminti minties ir veiklos kategorija. Tačiau jos statiškumas („archyvinė lietuviybė“) savaime turi kisti, susidurdamas su naujosios aplinkos iššaukimais, į kuriuos galima arba kūrybiškai atsakyti, arba — juos ignoruoti, tuo būdu pasitraukiant už realybės ribų. Kartų santykių dinamika yra tasai būdas mūsų visuomenėje, kuriuo ši problema sprendžiama. Ir nuo jaunosios kartos priklausys, nuo jos kūrybinio potencialumo ir jos drąsos, ar vienintelė alternatyva naujų problemų atsakinėjimui senais sprendimais tepaliks atsisakymas bet ką savarankiškai spręsti...

„Lietuviškosios kultūros problematika“ pas mus (priešingai sovietiniams lietuviams) net labai sąmoninga. Tikslai ar pakaks jėgų ją taip išspręsti, kad su sprendimais būtų galima gyventi, neužsimerkiant prieš pasaulį, prieš jo realybes, prieš jį veikiančias intelektualines sroves? Norint šio tikslo pasiekti, reikia rimtesnių ir esmingesnių, labiau sukaupytų pastangų, kaip ligi šiol. Ir daugiau tarpusavio talkos! (Ypač snaudalius už čiuprynų griebiant...).

g. l.

(Tęsinys 5-me psl.)

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEMlock 4-8037

(3-čias augštas, durys po kairei, artl 63-čios gatvės ir California Ave.).
Duoda prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.

1 dol. 25 ct. val. — privačios

VERTIMAI • PILIETYBĖ • LAIŠKAI

UŽKIETĖJĘ KORNAI

(nuospaudos), nuotrynos, karpas?

Šie skausmingi dalykai pašalinami su garantija per 3 dienas. Reikalaukite iš savo vaistininko.

K O R N - K I T — tik už \$1.00.

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmogus, Bostono sieloganis, atsiuntė Petru Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebuklais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra aprašęs daugiau stebuklų ir su juo nutikusiu įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti suminėta. Švaisto knyga apie Petro Širvoko stebuklus ir nuotykius bus pasiūsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JULY 12, 1958

IŠ ARTI IR IŠ TOLI

Kostas Ostrauskas, (Sant. garb. filisteris) Pennsylvanijos Universitete gavo lituanistikos daktaro laipsnį už disertaciją apie Joną Biliūną. Sveikiname!

Detroito Santaros skyrius neseniai turėjo rinkimus į skyriaus valdybą. Naujas valdybos sąstatas: pirmininkas — S. Šimoliūnas, sekretorius — J. Šostakas ir išdininkas — A. Iljaševičius.

A. Gureckas prisiuntė knygai Lietuviškasis Liberalizmas savo straipsnį apie liberalizmą ir tautinės valstybės idėją. Dabar knyga yra jau suredaguota ir laukia eilės spaustuvėje.

Studentų Santaros visuotinis suvažiavimas įvyks kaip ir kasmet p. Račiūno vasarvietėje, Sodus, Mich., rugsėjo mėn. pirmą savaitę. Kaip ir pernai taip ir šiemet, suvažiavime įvyks visuomeninės veiklos kursai. Kursų programa bus kitokia negu pereinamais metais.

Julius Šmulskštys baigia suredaguoti 4-tą Santaros metinę knygą. Kol. Šmulskštys šiuo metu dėsto Indianos Universitete.

Chicagos Santaros skyrius birželio mėn. paskutinį savaitgalį turėjo išvyką į Lake Como. Atėjus vasarai ir atšilus orui, santariečiai nutarė daugiau laiko skirti išnaudjimui gamtos teikiamų malonumų ir yra numatę daug išvykų, kurios įvyks kiekvieną savaitgalį.

Šio mėnesio 25-26-27 dienomis, netoli Clevelando, gražioje vasarvietėje, šaukiamas pirmasis bendras Šviesos ir

Filisterių Santaros suvažiavimas, į kurį Studentų Santara kviečiama svečio teisėmis. Visi raginami galimai anksčiau užsiregistruoti dėl to, kad viešbutyje rezervuotų vietų skaičius yra ribotas.

Šių metų birželio mėn. 21 d., susituokė kol. **Lintakas** ir **Birutė Paulikaitė**. Abiem jaunavedžiams linkime daug laimės vedybiniame gyvenime.

Būrys santariečių giminių ir pažįstamų, pereiną šeštadienį atšventė Santaros kūrėjo kol. **Vyt. Kavolio** ir **Mūsų Žingsnių red. kolektyvo** narės kol. **Ritos Simanskytės** su-tuoktuves. Vestuvėse dalyvavo didelis būrys svečių, buvo linksma ir jauki nuotaika, bet jaunavedžiai nutarė apieisti Chicagą, ir visai vasarai išvykti į rytus... Gaila, kad nepatiko Chicaga, bet vistiek, visi linkime kolegoms Kavoliams ne tik malonios vasaros rytuose, bet malonaus viso bendro ateities gyvenimo.

Naujasis (vėliausias) Santarvės žurnalo numeris, patartinas paskaityti kiekvienam santariečiui dėl to, kad šiame numeryje rašo ne vien tik santariečiai. Pagaliau santariečiai ir negali pasakyti, kad jie būtų kada nors užkimšę savo nuomonėmis mūsų lietuviškosios spaudos puslapius... Kaip ten bebuvę, vėliausiame Santarvės numeryje telpa R. Žukaitės straipsnis apie meno suprantamumo klausimus, akademiniame skyriuje A. Škėma duoda ištrauką iš savo naujo romano, V. Kavolis analizuoja lietuvių tautinio susipratimo vystymąsi, apie vokiečių pokario filosofinį pasaulį rašo V. Doniela, L. Sabaliūnas recenzuoja dvi naujas knygas.

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS DARBAS

atstovauja žmogų, laisvą nuo prietarų ir baimės; gina kultūrą, pagrįstą humanistinėmis vertybėmis; stebi Lietuvos, išeivijos ir pasaulio gyvenimą; apjungia kūrėjus, kurių kritiška mintis ir šviežias žodis atveria skaitytojui naujus akiračius.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Išsina keturis kartus metuose. Ligi 1958 m. balandžio 15 d. žurnalą galima užsisakyti sena kaina: \$2 metams, \$5 trejiems metams; studentams — \$1.50 metams. Paskiras numeris — \$1. Norintiems susipažinti vienas numeris siunčiamas veltui.

Naujausias numeris yra didelio formato, 60 psl., naujas viršelis, 20 nuotraukų blizgančiame popieriuje. Jame rašo: K. Bielinis, A. Camus, A. J. Greimas, J. Jaks-Tyris, Step. Kairys, J. Kaminskas, J. Kėkštas, J. Kiznis, A. Landnbergis, J. Mekas, Cz. Miłosz, J. Repečka, N. Valaitienė, A. Vienuolis, J. Vilčinskas ir kiti.

Skaitkite Linksmą Mėnesinį Laikraštį VĖPLA

Karikatūros, šaržai, anekdotai, feljetonai ir įvairūs humoras
Metinė prenumerata tik \$1.50.

Adresas: VĖPLA, 854—39th Avenue
Ville Lasalle, Montreal, Q. Canada

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 12, 1958

SKOLINK IŠ STANDARD UŽ ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ TAUPLYK PAS STANDARD—

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

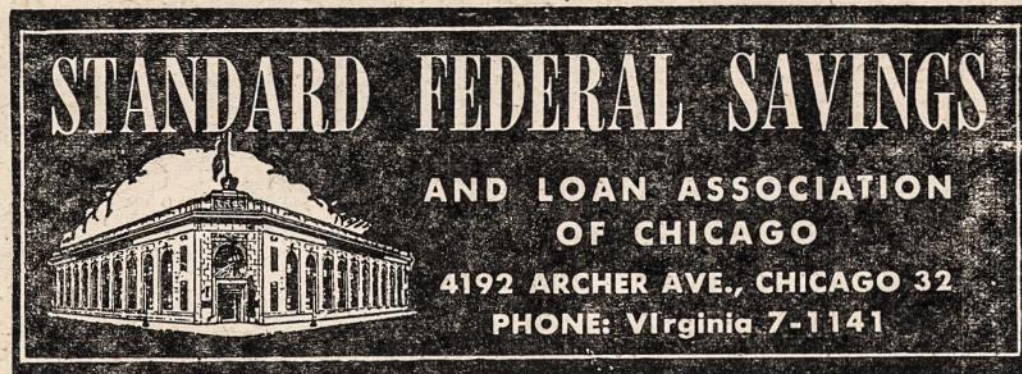
Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

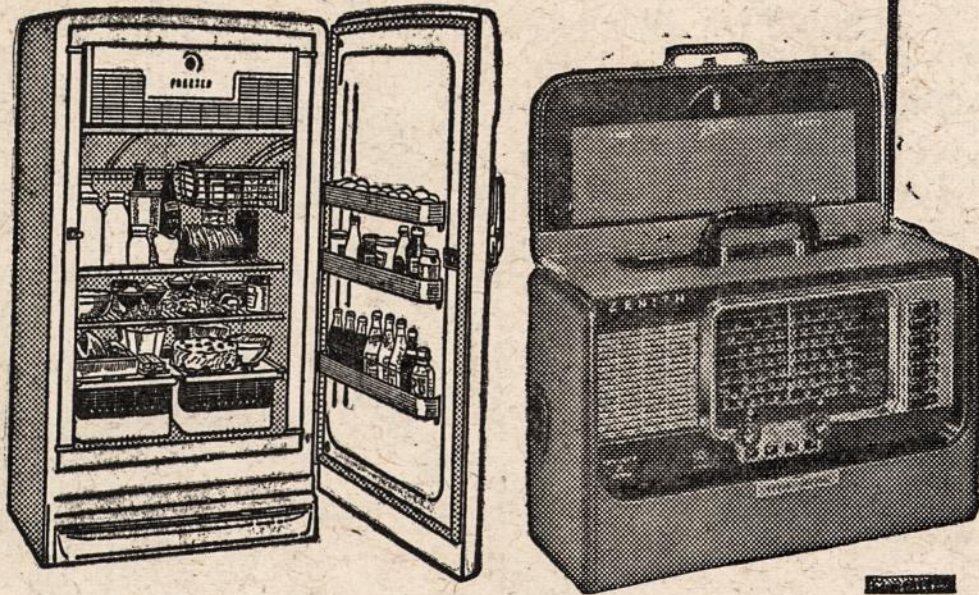
JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaro.

Didelė nuolaida perkant televiziją vasaros metu

General Electric, Hot Point, Travler, Philco, Muntz, Admiral, RCA Victor nupigintos. Vertės iki \$150.00 už \$69.95 su garantija ir aerial ir pristatymu.

Pačios geriausios Philco, RCA, vertės \$345.00, už	\$175.00
Hi-Fi fonografai, vokiški, amerikoniški, vertės \$200.00, už	\$100.00
ir dar 50 rekordų dykai.	
RCA Tape rekorderiai, vertės \$200.00, už	\$129.50
Zenith, Philco, FM ir AM radio, vertės \$98.00, už	\$48.00
Electric Clock radios, po	\$18.00
Trijų greičių fonografai, vertės \$29.00, už	\$14.00
3-jų greičių autom. record changer fonografai, vertės \$70, už	\$37.50
21 colio televizija gražiame kabinete, su Hi-Fi fonografu, vertės \$350.00, už	\$175.00

LENGVI IŠMOKEJIMAI. — DOVANOS SU PIRKIMU.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street

Dėl sutaisymo Televizijos paskambinkite CALumet 5-7237.

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30.
Per vasarą J. F. Budriko krautuvė sekmadieniais uždaryta.

Budriko radio pusvalandis iš stoties WHFC, 1450 kil. ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 6:30. Pusė valandos lietuviškos muzikos ir dainų.

PASIPRIEŠINKIM MENO NUOSMUKIUI

Diletanto įspūdžiai didžiojoje Chicagos meno parodoje

I.
M O T T O : Nėra būtinos pareigos laikraščiui pasisakyti dėl moderninio meno ar dėl Picasso, bet yra pareiga, jei imamasi apie tai kalbėti, tai atlikti rimtai. Savo ignoranciją kiekvienas turėtų pasilikti sau pačiam, o nesiveržti su ja į viešumą". (Iš 60 signatarų įsako: "Pasipriešinkim kultūriniam nuosmūkiui").

★
Nice, Prancūzija (Chicago Tribune Press Service), birželio 28 d. Valstybė šiandien uždraudė komunistų organizacijai išstatyti viešai parodai tris Pablo Picasso freskas. Buvo pareikšta, jog nėra pakankamai policininkų, kad galėtų palaikyti tvarką, jei raudonieji pradės demonstruoti.

Šis ispanų dailininkas pakabino savo freskas Vallauris 11 šitmečio koplyčios sienoje, kur Aly Khanas ir Rita Hayworth apsivedė 1949 m. Jie (tie freskai) vaizduoja didelį tanką, kur civilinių žmonių kūnai yra pakloti ant denio, trindami į trupinius auksines kultūros knygas. Karžygiškas kareivis stovi, užkirsdamas kelią tankui, iškėlęs skydą, ant kurio atsistojęs taikos karvelis.

Dalyvavo 2,126 dailininkai

Illinois universiteto didžiulėje salėje Navy Pier, Chicagoje, nuo birželio 14 iki 29 dienos vyko Chicagos ir apylinkių dailininkų kūrinių paroda, kurią globojo Chicagos Dailės Institutas ir miesto meras Richard Daley. Paroda buvo atvira visiems menininkams, gyvenantiems Chicagos mieste ir 100 mylių radiusu užmiesčiuose. Kiekvienas dailininkas galėjo išstatyti tik po vieną savo paveikslą, joks piešinys nebuvo atmetas ir visi patiektieji darbai buvo išstatyti. Dalyvavo 2,126 dailininkai su tiek pat paveikslų ir skulptūrų. Paroda dalyvių skaičiumi skaitoma gausniausia iš visų Amerikoje buvusių parodų.

Paroda vadinama "be jury", kaip ir pernyktė. Tik šiemet vis dėlto buvo jury, iš 5 asmenų, kurių kiekvienas savo skoniu, individualiai, atrinko neribotą skaičių jau išstatytų jų nuomone labiau vertingų darbų (meritorious works) ir iš tos pavieniai atrinktų piešinių grupės vėliau tie patys jury, jau visi penki drauge, atrinko 21 kūrinių prizams gauti, kuriems bendrą \$7,450 sumą paskyrė Chicagos Dailės Institutas. Tie tad 21 rinktiniai ir bus, kuriuos Institutas panaudos savo būsimai metinei Chicagos ar apylinkių meno parodai.

Lietuvių dalyvavo apie 17

Parodoje iškabinta viso 2,

126 paveikslai, po vieną nuo autoriaus, taigi joje dalyvauja tiek individualių dailininkų — meistrų ir gizelių — kiek yra paveikslų. Katologe yra bent 17 lietuvių, būtent: 179 Joan Birbalas, 1165 Ronald Lukas, 1297 Everett P. Misiunas, 1347 A. Talzunas Nelson, 1451 Jadvyga A. Paukštys, 1455 Joseph Pautienius, 1610 Al Rimkus, 1696 John Schnitzius, 1762 Michael Šileikis, 1838 Valentina Stankun, 1946 V. Vaitekunas, 1960 V. O. Virkau, 1901 Charles A. Visgatis, 1973 Leonard A. Waitches, 1947 Robert A. Waitches, 1976 Edward Walaitis, 2100 Kęstutis Zapkus.

Tų 17 lietuvių nė pusės neteko surasti dvitūkstantinėje su kaupu tepliorių minioje. Nors daugumas lietuvių atrodo pasinešę į modernizmą, kiek teko matyti jų piešinių, ir kiek galima spręsti iš paveikslų pavadinimų, tačiau premijuotų lietuvių nėra nė vieno. Ar tai palengvins lietuvių menininkų širdis, ne man spręsti, bet turiu čia pat pastebėti, kad nepaisant kaip stengėsi atrodyti degeneruoti, mūsiškiai vistiek savo modernizme dar išlaikė apšiai sveiko proto, nes premijuoti buvo išimtinai vieni tik "modernistai", ir juo toliau menininko pažengta atgal į kudi-kystės būklę, juo aukštesnė premija skirta.

Iš rastųjų, mūsų Mikas Šileikis (Gamtovaizdis) ir Pautienius (Lietuviai tremtiniai) yra abudu vad. senosios mokyklos menininkai, ir kadangi šioje parodoje ir rengėjų ir dalyvių daugumas buvo "modernistai", aišku, jie į premijas ar atranką nė nepretendavo. Kiti keliolika dalyvių tai veik išimtinai jaunoji karta, daugumoje pradedantieji. Vie-

nas jų, Kęstutis Zapkus, didelį drobės gabalą tiek išmoderninės geltonais dažais su parausvinimais, pažalinimais ir keliomis ketvirtainėmis juodomis dėmėmis, kad net var-do savo kūriniui nebeprigalvojęs, tačiau atrankos jury nei individualiai nei bendrai jo nepastebėjo. Keli kiti, kuriuos galima buvo užtikti toje piešinių girioje, kaip Robert Waitches "The Lovers", Ed. Valaitis, "Chicaga pavasari", Vladas Vaitekūnas "Malda", Valentina Stankun "Velykų rytas" buvo dar pergeri, kad būtų tikė Instituto "modernistų" antrankai.

Kur mūsų "Dailės Institutas"?

Kadangi Chicagos ir mūsų pačių Dailės Institutas yra tos pačios modernizmo vapsvos vienodai įgelti, stebėtina buvo, kodėl mūsiškių šioje parodoje nesimatė! Kalba, kad L. Dailės Instituto stambesnių narių Chicagoje ar 100 mylių radiusu aplinkui Chicagą gyvena apie aštuoni žmonės. Ar jiems paroda buvo per diletantiška, ar buvo priešingai, neteko išsiaiškinti.

Puikių ir labai vertingų buvo kaip "realistinių", taip ir "modernistinių" ir gana apšiai "abstrakcinių" darbų. Visi jie maišytai iškabinėti pusmylio ilgumo milžiniško barako šonuose ir jame pastatytose pertvarose. Nors modernistų arba tokių, kuriuos stengiasi padirbti įmanomiau "modernistiškiau" buvo apie lygią pusę, bet kai kita pusė išlygina sveika natūralia realistine tikrove, ir tie įvairūs pakabinti psichopatiški, patalogiški ir stačiai suvaikėjusių senių "darbai" masėje išsiskaido ir pasaulis nebeatrodo toks papaiķes. O žiūrėti, pasirinkti ir atmesti buvo ko ir iš ko, ir visokių meno pakraipų mėgėjams, kaip diletantams, taip specams.

Tad ypatingai buvo įdomu, ką tie specai ekspertai pasirinko. Dovanas laimėję kūri-

niai buvo išstatyti kaip atskira grupė salės pirmajame per skyrimo, o vertingais rastieji (meritoriniai) buvo iškabinėti galerijų periferinėse sienose.

Pažiūrėkime grynai diletantiškomis akimis, kas tie "meritoriniai darbai" ir kokie iš jų jury buvo atrinkti premijoms. Jau pačiuose parodos katalogo viršeliuose lankytojas galėjo matyti, kad yra atėjęs į ne bet kokią, o į labai modernišką parodą. Viršelyje kelių modernizuotų piešinių pirmoje vietoje padėta kažkokia pabaltinto molio (gipsą kas tokiame molio motiejui aikvos!) skulptūra — beforminga masė su mažyčiu kamuoliuku galvos vietoje, neva nuoga sėdi kėdėje, bet kad tai žmogiška būtybė ir dar moteris, galima tik iš krūtų suprasti.

Bet štai ir geriausiai iš geriausiųjų, kelis kart atrinkti, pirma kaip meritoriniai, paskui bendrai visų jury ekspertų kaip dovanų vertingieji. Pradėsime nuo pačių pigiausių:

"Geriausieji iš geriausiųjų"

Phil Perkins "Mėlynos durys" ir Robert Addison "Autoportretas" abudu įvertinti po \$100 dovaną, bet užtat abudu dar galima sakyti "gerokai stiprūs": anas stovi toks ilgas sausas, lyg džiovintas archieriejus prie labai realistiškai papiešto barako mėlynų durų pilkoje lentomis "pie-rytoje" sienoje; viskas labai natūralu, apšepę, ir ta siena, (Tęsinys 7-me psl.)

CHICAGOS ŠVARIASIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

NAUJAS TEPALAS

ir tabletes teikia naujos vilties kenčiantiems nuo reumatizmo ir artrito.

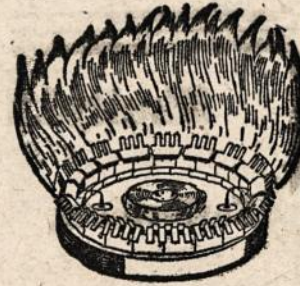
The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagaminęs naują tepalą ir tablečių. Ši nauja kombinacija, žinoma vardais AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pripažinta labiausiai efektyvia, malšinant skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas.

Ši nauja pasitvirtinusi kombinacija buvo išrasta paraudusiems, uždegimui turintiems sąnariams gydyti, patinimui sumažinti ir nutirpusių raumenų skausmui nuvalinti nuostabiai greit ir su nuostabiais rezultatais. Prašykite vaistinėse. 98c. tepalas, \$3.50 tabletės.

Save 25% Fuel Costs

MODERNIZE YOUR HOME FOR REAL WINTER COMFORT
OIL OR GAS CONVERSIONS.
WITH TORIDHEAT.

COMPLETE
INSTALLATIONS
CLEANING &
SERVICE
24 HR. A DAY.
For FREE
Heating Survey
& Estimate Call

JUSTICE HEATING & AIR CONDITIONING CO.
3731 West 62nd Place
RELIANCE 5-4314

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JULY 12, 1958

DABAR PATS LAIKAS ATNAUJINTI NAMAI!

D. JURJONO BENDROVĖ

3251 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Telef.: CALumet 5-1064

Pasiūlo:

Milžinišką naujausios laidos, gražiausių raštų sienoms klijuoti popierių su 30-50% žemiau reguliarios kainos.
Sumažintomis kainomis:
Išorinių dažų namui dažyti harmoningų spalvų po \$3.95 gal.
Vidaus Alkyd matinių dažų po \$3.95 gal.
Vidaus Latex matinių dažų po \$2.95 gal.
Vidaus šilkinio žvilgėjimo dažų po \$4.95 gal.

Ypatingas pirkiny:

Zvilgantys balti dažai vidaus dažymui po \$1.98 gal.
Matiniai balti dažai vidaus dažymui po \$1.88 gal.
Stikliui pauti deimantinių reztukų po \$3.00
Plastikinių plokštelių sienoms išdėti po .23 kv. pėda

Be to:

Grindims iškloti plokštelių (Vinyl-Asbestos, Asphalt Tile).
Automatiniai vandeniui šildyti boileriai, plovyklos (sink) ir vonios kambarių įrengimai žemiausiomis kainomis.

Virtuvei reikmenų, dovaninių įvairioms progoms pritaikintų prekių ir daugel kitokių, kurių čia neįmanoma išvardinti. Krautuvė atidaryta darbo dienomis įprastomis valandomis ir šventad. nuo 11 iki 3 val. p. p.

Kiekvieno taupytojo
sąskaita apdrausta iki
\$10,000 Federal Savings
& Loan Insurance Corp.

ŠIUO
METU
DIDELI
DIVIDENDAI

Hemlock Federal Savings & Loan Assn.
5140 So. Ashland Avenue HE 4-0600
"THE HOME OF FRIENDLY SERVICE"

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

ir tos durys, ir ta kėdė, prie sienos, ir pati žmogysta. Ant-rasis: žiūrisi pro išmuštą lan-gą iš lauko į savo kabinos vi-dų; toks jis, tokia ta kabina, toks per išmuštą langą mato-mas vaizdas lauke — visiška dezoliacija, beviltiškiausia dy-kuma danguj, žemėj ir auto-portretisto veide... Bet tiek pat tik 100 dolerių skitra ir už tokį Thomas Gorman — “Gamtovaizdį”, kur “moder-nesnio” niekas jau nebegalėjo nutepti: maždaug 3x5 pėdų drobėje nešvarių dažų lopai: viršutinis lopas smėlio gelto-numo, kitas raudonas, kitas mėlynas, apatinis dangaus mėlynės; lopai nevienodi di-dumu ir netvarkingai susiūti That's all.

O štai jau brangesnis — \$150 premijos skirta Mish Kohnui už “Tris karalius”. Iš kur ži-nai, kad tai trys karaliai? Dėlto, kad trys: trys “pro-montorijos”, atseit, “galvos”, keturios kojos ir viena masė, apdengta labai labai švelnaus audinio tinklu; to audinio raštas primena ir langų drape-riją, ir žvejo tinklą, ir žvaig-ždynus kokioje tolumoje ne-bulėje.

\$200 skirta japonui ar japo-nei Hiroki Mizušima už mo-zonę, kuriai net “dailininkas-kė” pavadinimo nebeįsugalvo-jo. Pavadinata “Piešinys No. 7”: storai juodais, pilkais, kiek raudonais, geltonais ir truputį mėlynais apie 5x7 pėdų drobė ne teptuku, o visa sauja, arba pamirkyta alkiūne nubraukta ir įreminta.

Modernizmas lopomanija?

\$300 Ellen Cibula už 4x6 pėdų keturkampius lopus: (iš kairės dešinėn ir iš viršaus apačion): tamsus, pilkas, vio-letinis, tamsus, juodai tam-sus, šviesiai žalias, juodas, juodas, žalias, dangiškai vio-letinis. Paliktas be vardo.

\$500 už Mary McCray “Upės dugnas”: drobės gabale matyt pirma ištepta klizais, į kuriuos pabarstyta žvyro, smėlio, priklijuota keletas virvelių, smulkių lentgalėlių, ir visa tai patepta “upės” du-gne tamsiu, “krantuose” pilku kažkoku sustyrusiu skysčiu.

\$500 už Donald Ahlstrom “Figura 8”. Tai didelė apie 5x10 pėdų drobė, ištrinta se-nomis rusvai gelsvomis kal-kėmis, taip kad drobė yra panaši į seną tinkuotą mūro sieną, kurios centre yra nu-trinta iki žmogaus aukštumo dėmė. Gaunamas įspūdis, kad prie tos senos sienos kas nors ilgesnį laiką šinkėsi.

\$750 gavo Ellen Lanyon už “Oak Hill Park”: apie 5x7 pė-dų drobė, maždaug kaip ir Thomas Gorman “Gamtovaizdyje”, susiuvinėta iš įvairių spalvų ir formų lopų lopelių. Skirtumas tas, kad spalvos ir jų lopų “kompozicija” čia kiek kitokia.

\$1,000 už Carl Schwartzo “Kortų lošikus”, rudų, juodų, žalių, mėlynų dažų mozonė, lyg būtų seni parūdię, pa-trešę stogo skindeliai suversti,

bet turint laiko ir ilgiau žiū-rint galima atskirti neva žmo-giškas figūrų apibraižas įvai-riose pozose.

\$1,500 — aukščiausioji pre-mija atiduota Keyth Boyle už “Baltas sušalusias formas”: tai yra apie 4x7 pėdų drobės arba keli labai nereguliarūs lopai: purvinai rausvas vir-šuj; rudas, baltas, juodas, pil-kas kairėje, didelis purvinai balzganas viduryje, su gelto-nu iš kampo. Visa mozonė la-bai nešvariai dažyta.

Dar buvo visa eilė “genijų kūrinių”, kuriems, matyt, ju-ry prizų nebeužteko, tad pali-ko atrinktųjų meritorinių tarpe kabėti, tokie kaip 6x10 pėdų drobėje Max Kahno “Rytmetį besimaudančios”, Max Hoffo “Cigonų karalie-nės mirtis”, H. Brorby “Sap-nas” Morris Dorenfield “The Misfit” — mažų vaikų tepliū-nės, arba Glen Webb “Susidū-rimas”, Doris Butler “Kruvi-noji Marė” ir Takiushi Fuji “Work” (darbas) — šluotražė dažuose pamirkius storai dro-bėje po keletą kartų pava-

žiuota, ir “darbas baigtas”...

Apstu cinizmo ir riebaus ci-nizmo. Štai šventas Jonas be-krikštijęs Jėzų; abudu tokie “iceliai”, kad nė vienam jų nė vienu žodžiu nepatikėčiau! Arba “Judos pabučiavimas”, arba “Motina ir vaikas”. Arba “Paskutinė vakarienė”... At-leiskite, kad kilaip neišaina: vaizdas, galimas įsivaizduoti, jei matytum eilę karvių užpa-kalių tvarte, kurioms nulupta oda... Jokios žmogystos, jo-kios formos, išskiriant kruvi-ną mėsą...

Žodžiu, moterims ir šventie-siems daugiausiai iš tų mo-dernistų kliūta. Ar tai būtų “Pieta”, ar “madona”, ar tik-roji artisto motina — pasi-biaurėtina disfiguruota for-ma. Ir, žiūrėk, moterys žiūri ir neužsigauna. Ką gali mada! Bet, manau, laikas perduoti žodį tikrai galinčiam su dege-neruotais pikasininkais bar-tis: Mr. Kenneth Forbes, žy-mus Kanados dailininkas, rea-listas tradiconalistas turi žo-dį:

(Bus daugiau)

MES NESAME PATENKINTI IKI JŪS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:

1. Mūsų istaiga Newarke bus atidara ir sekmad. nuo 9 iki 4 val.
2. Mes išsiunčiame siuntinius tuojau neatidėliodami.
3. Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
4. Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5. Mūsų maisto, audeklų ir vaistų nauji standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi remiantis mūsų klientų pareikalavimais. Ateikite į:

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INGersol 7-6465, INGersol 7-7272

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 valandos,
sekmadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
312 Market St. Newark, N. J. Tel.: MITchell 2-2452

(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos Campau Ave. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	121 S. Vermont St. LOS ANGELES, CAL. DUNkirk 5-6550
N. Y. istaiga atidaryta kasdien 9—6, šeštad. ir sekmad. 9—4.	832 N. 7th Street Philadelphia 23, Pa. WAlnut 3-1747	651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHApel 7-5164
	1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILL. HUMboldt 6-2818	

Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės jūsų gimtąja kalba.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

su iš anksto apmokėtu muitu ir 100% garantuoti

NAUJI DAIKTAI, MEDŽIAGOS,
ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI

Geriausioji rekomendacija mums, tai
daugelis tūkstančių klientų visame
Jungt. Amerikos Valstybių krašte

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State Street, Chicago 4, Ill.

Ar esate matę mūsų puikų medžiagų (vilno-
nių, sintetinių, medvilninių), odų, skepetaičių,
kojinių, etc., pasirinkimą?

Mūsų firma
turi savo
atskirą
sutartį su
Inturistu
Maskvoje
nuo
1947 m.

Nemokamai vieta mūsų
klientų automobiliams
pastatyti.

Telefonas:
WABash 2-9354
Reikalaukite naujų
katalogų.

Mes išsiun-
čiame Jūsų
siuntinius
tiesiai iš
Chicago ir
pristatome
kiek tik ga-
lima greičiau.

F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius
Lietuvą ir kitus kraštus: natū-
jus gatavus rūbus ir taip pat
įvairias medžiagas, maistą, vais-
tus, akordeonus, siuvamas ir
mezgamas mašinas, laikrodžius
ir kitus daiktus. Siuntinius ga-
lite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

A M E R L I T SUPPLIES CO.

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas.

Tenesuklaidina Jūsų nepagrįsti gandai!

Jei Jūs siunčiate savo do-
vanų siuntinius į SSSR ir ki-
tus kraštus per oficialiai įga-
liotas firmas, tai galite tai at-
likti liepos, rugpjūčio, rugsė-
jo mėn.

ar bent kuriuo kitu metu,
kada tik Jums patogų. Oficiali-
iai įgaliotos firmos ir ateity-
je priims siuntinius bet kada.

Dėl platesnių informacijų
kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

390 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Telephone: ANDrew 8-8764

39 Raymond Plaza, West
NEWARK 3, NEW JERSEY
Telephone: MITchell 2-5334

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FRontier 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TASHmoo 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

673 Hudson Avenue
R. CHESTER, N. Y.
Telephone: BAKER 5-5923

Reikalaukite telefonu arba raštu
mūsų paskutinę informacijų
knygutę.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JULY 12, 1958

MOKSLO ŽINIOS

Strėlių nuodus nori panaudoti gydymams

Kampola, Uganda, Afrika. Nuodai, kuriuos Ugandos vietiniai gyventojai vartoja savo lankų strėlėms užnuodyti, norima ir tikimasi panaudoti medicinos reikalsams. Mokslininkai rengiasi atsisaukti į vietinių genčių vadus, kad jie pagelbėtų surasti augalus, iš kurių jie daro tuos nuodus. Tikimasi, kad iš tų augalų bus galima išgauti ekstraktą, iš kurio galima bus gaminti kortizoną, kurį vartoja karščiuiotajam reumatizmui gydyti.

Du stikliukai iš ryto — laikas visiškai mesti!

Medicina susekė smegenų surukimo priežastį

San Francisco mieste vykusioje Amerikos Medicinos Dr. jos 107-metinėje konferencijoje Dr. A. E. Bennett, Kalifornijos universiteto medicinos mokyklos psichiatrijos profesorius, padarė pranešimą apie bandymus su 227 alkoholikais, kurių 81 buvo dar nepilni alkoholikais, o "pereinamojoje stadijoje". Iš tų 81 "kandidatų į alkoholikus" 64 vartojant elektroencefalografą rodė nenormales smegenų elektrinių bangavimų formas ir penki iš šešių, tirtų psichologiškai, rodė smegenų sugadinimo ženklus. Trimis atvejais rasti surukę smegenys.

Smegenų surukimas (sudziumimas), vadinamas atropija, gali ištikti kiekvieną gerąją, kurs išmauna po daugiau nei norma poros metų bėgyje, ir kurs nesistengia tvarkingai valgyti.

Smegenų surukimo atradimas chroniškų ir "pereinamųjų" alkoholikų tarpe dabar paaiškina kai kurių žmonių nenormalius elgesius, kurie ligi šiol klaidingai buvo vadinami psichologiniais pakrikimais ir kaip tokie gydomi. Šis atradimas išaiškino paslaptį, kodėl apie 500 jaunų kaliforniečių, kuriems buvo padaryta pomirtinė autopsija, buvo rasti surukę smegenys.

Be vieno milijono pavojingai palinkusių į chroniškus "pereinamosios stadijos" alkoholikų, Amerikoje yra jau apie 4 milijonai "tvirtų" alkoholikų. Viena klinikų nustatyta psichologinė "pereinamųjų" ir "tvirtųjų" alkoholikų savybė yra jų patologiškas pamėgimas meluoti, sako Dr. Bennett. Tokie alkoholio adiktai visai pasikeičia charakteriu, visai stengiasi pateisinti savo troškulį gerti ir dažnai duoda valią savo emocijoms, parodo didelę įžvalgos ir sveiko protavimo stoką, ir vaikščią elgseną.

"Kadangi alkoholizmas yra liga, kuri progresyviai ardo smegenis, tai vienintelis būdas nuo jo pasigydyti yra visiškai atstipinencija", pasakė Dr. Bennett. Kiekvienas, kas rytmetį jaučia norą išmesti porą burnelių "nervams" su-

Keista, bet faktas

KROKODILO TEISMAS

Vienas misionierius Borneo saloje pasakoja tokį atsitikimą:

Sekadai kaimelyje centrinėje Borneo saloje dingo mažą mergytę. Kadangi upės krante buvo rasta mergaitės branzoletė, kilo įtarimas, kad vaiką bus prarijęs krokodilas. Pašauktas vietinis kunigas (raganius) įsibrido į upę iki juostos ir meldsdamosi pradėjo delnu daužyti vandens, pagaliau tarė: Padirbkite iš geležies medžio kryžių, pritvirtinkite prie to kryžiaus vištą ir pakabinkite šiandien žemai prie upės.

Gyventojai padarė, kaip kunigo liepta. Šeštą valandą iš upės išsinėrė krokodilas surijo vištą, o kryžiaus kryžmens įstrigo jam žiaunose. Tuomet kunigas įbridęs į upę, medžio kabliu užkabino krokodilą ir ištraukė jį į krantą. Žvėris nerodė nė mažiausio pasipriešinimo.

Po to kaimo gyventojai pradėjo aplink krokodilą šokti, giedodami: "Nepyk ant mūsų. Esi piktas. Turi būti nubaustas".

Pagaliau susirinko senelių teismas. Buvo prokuroras, kuris kaltino krokodilą sakdamas: "Suėdei žmogų. Turi prisiimti didžiausią bausmę". Nusikaltėlio gynėjas kalbėjo: "Vaikas per daug arti prisartinio. O jis buvo alkanas."

Teismo sprendimas buvo toks: Krokodilą užmušti, o jo mėsą teisingai padalinti kaimelio gyventojams.

stiprinti, jau yra "pereinamojoje stadijoje" ir turi tuojau mesti gėręs.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Išsiųsime į Lietuvą ir kitus kraštus Jūsų atneštus siuntinius. Galite ir pas mus nusipirkti įvairių medžiagų ir kitų prekių žemesnėmis kainomis, negu kitur. O taip pat siunčiame per Angliją ir Daniją užsakytus siuntinius ir vaistus. Greitas, nebrangus ir sąžiningas patarnavimas daugeliui žinomoje PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LA 3-2021.

Liusės suknelių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadieniais ir ketvirt. iki 9 v. v. (Sk.)

SIUNTINIAI

Jūsų lietuvių bendrovė jau 10 METŲ kaip siunčia Europon bei LIETUVON siuntinius. TUKSTANČIAI patenkintų siuntėjų liudija apie bendrovės tinkamą, sąžiningą patarnavimą. Prašykite visokių informacijų, katalogų.

Overseas Cargo Co.

2633 WEST 39th PLACE
CHICAGO 32, ILL.
Tel.: LA 3-2840

S. P. JUODVALKIS, vedėjas.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JULY 12, 1958

• Parduodu, Pritaikau • ir Įdedu Naujus

moderniškus aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

GIFT COURT

- CRYSTAL
- CHINA
- INTERIOR DECORATING

4957 W. FULLERTON

NAtional 2-9286

Išnaudokite paskutinę progą

pasiųsti angliškas medžiagas, vaistus, maistą, siuvas, mašinas, akordeonus ir t. t. iš Europos sandėlių iki liepos 19 dienos, nes iš ten į SSSR nebesiuntinės.

Jūsų asmeniškai atneštus siuntinius priimsime iki liepos mėnesio 17 d. Jums patarnaus visi mūsų skyriai.

PATRIA
Gift Parcel Company
3741 W. 26th STREET
Crawford 7-2126

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

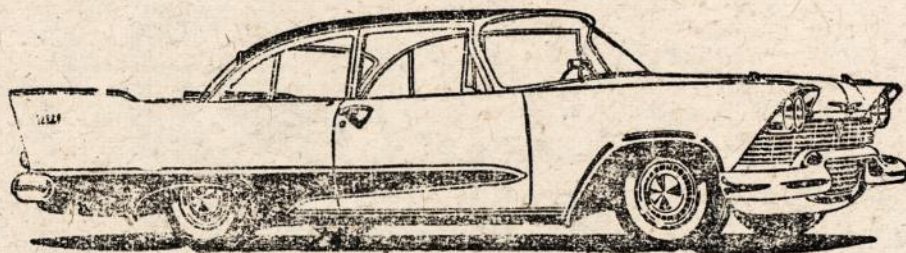
45 metų biznio sukakties proga išpardavimas

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

ir daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.

KAINOS NUO \$25

Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
DISTRIBUTOR

4030 Archer Avenue

Chicago, Illinois

Didžiausia ir teisingiausia Lietuvių automobilių įstaiga.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

1071 Archer Ave.

Tel.: LAFayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFICIO VALANDOS:

Pirmad., Antradi., Penktadi. ir Šeštadieni 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadieni uždaryta. Ketvirtadieni 9:00 ryto iki 8:00 val. vakare.